

1987, 9. dubna – Sdělení VONS č. 631 „Osmdesátiletý kněz má být souzen“ o trestním stíhání katolického kněze v důchodu Ladislava Hanuse z Ružomberoku obviněného z trestného činu maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi.

S jistým zpožděním se dovídáme, že okresní prokurátor v Popradu JUDr. Michal Bajus podal dne 28. 12. 1986 obžalobu proti ThDr. Ladislavu Hanusovi,¹ katolickému knězi v důchodu. Žaluje ho pro trestný čin maření dozoru státu nad církvemi a náboženskými společnostmi² (§ 178 tr. z.), jehož se měl dopustit tím, že v letech 1984 až 1986 vždy jeden den v měsíci zpovídal na žádost tamního děkana věřící v katolickém kostele v Ružomberoku.³ Z právního hlediska je na celé záležitosti kuriózní, že Ružomberok, kde L. Hanus bydlí a kde se měl dopustit trestného činu, spadá do okresu Liptovský Mikuláš, žalobu však podává popradský prokurátor Okresnímu soudu v Popradu. Jelikož nejde o první případ věcně nezduvodněného přesunu proticírkevního procesu do tohoto okresu (viz probíhající kauzu kněze Štefana Javorského),⁴ lze vyslovit podezření, že orgány tamní prokuratury a justice vynikají buď mimořádnou protináboženskou horlivostí, nebo krajní ochotou plnit direktivy vyšších míst.

L. Hanus je stíhán na svobodě a není nám známo, zda trestní řízení proti němu dále pokročila. Do poloviny roku 1984 řádně a se státním souhlasem vykonával kněžské funkce v Ružomberoku. Jeho trestná činnost má spočívat v tom, že když ve věku 77 let odešel do důchodu, nadále dle svých sil vypomáhal v duchovní správě. Přitom obžaloba připouští, že pro tuto výpomoc mu byl udělen státní souhlas v okrese Poprad, prokurátor však zpochybňuje tvrzení L. Hanuse, že mu byl udělen státní souhlas i pro výpomoc v Ružomberoku, a na základě této skutečnosti jej žaluje.

Znovu konstatujeme, že § 178 tr. z. fakticky přenáší zákonodárné pravomoci na státní úřad pro věci církevní a současně ruší či omezuje platnost vyšších zákonných norem, to je ústavy a přijatých

mezinárodních paktů; pokládáme proto každé jeho použití za protiprávní. V tomto případě, kdy má být osmdesátiletý kněz odsouzen za to, že i v důchodu pokračoval v plnění některých svých kněžských povinností, však musíme navíc označit postup trestních orgánů za nemorální a provokativní. Je výsměchem obecným zásadám humanity a také základním principům platného čs. trestního práva, zejména pokud jde o úmysl spáchat trestný čin a o nezbytný znak společenské nebezpečnosti.⁵

Informace o Chartě 77, r. 10, 1987, č. 6, s. 6–7.

POZNÁMKY

¹ Tento kněz, historik umění, filozof a pedagog, autor řady publikací a článků, byl vězněn již v letech 1952–1965. Jeho dílem a odkazem se zaobírá Spoločenstvo Ladislava Hanusa, <http://www.slh.sk> [28. 2. 2014]; dále viz HANUS, Ladislav: *Pamäti svedka storočia*, Bratislava 2006; BALÁŽ, Anton (ed.): *Symbol slovenskej kultúrnosti. Ladislav Hanus 1907–1994*, Bratislava – Prešov 2007; LETZ, Róbert: *Osobnosť verzus moc. K storočnici Ladislava Hanusa*, *Pamäť národa* 4, 2007, č. 2, s. 22–31.

K osobě Ladislava Hanuse byl v 70. letech veden svazek prověřované osoby, reg. č. 5534, arch. č. KR-6473, který je dnes uložen in: Archiv ÚPN, f. KS ZNB Banská Bystrica, Zväzky kontrarozvedného rozpracovania, dále signální svazek s krycím jménem „Teológ“, reg. č. 18855, arch. č. OP-11572, dnes uložen in: Archiv ÚPN, f. KS ZNB Košice, Operatívne zväzky. Obsahem svazku bylo šetření, zda Ladislav Hanus neporušuje nařízení vlády č. 219/1949 Sb. o hospodářském zabezpečení církve římskokatolické státem a § 178 tr. zák. o maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi, a to tím, že v obci Batizovce, okres Poprad, sloužil ve dnech 17.–25. 2. 1986 mše, ačkoli neměl jako důchodce státní souhlas k pastorační činnosti. Navíc zde od roku 1984 jednou měsíčně zpovídal. Ústně souhlas měl získat od okresního církevního tajemníka Ladislava Belici tamější farář Ján Maga.

² Správně maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi.

³ Obžaloba je uložena in: LP, Sb. VONS, inv. č. 110, sign. I/1, kart. 24.

⁴ K případu Štefana Javorského viz sdělení VONS č. 528, 628, 635 a 643, dokumenty č. 531, 631, 638 a 646.

⁵ K případu Ladislava Hanuse viz dále sdělení VONS č. 634 a 643, dokumenty č. 637 a 646.